

Záznam z pracovného stretnutia k vyhotoveniu programov starostlivosti o lesy (PSL) konaného 3. apríla 2012 v NLC-ÚHÚL vo Zvolene

Program pracovného stretnutia: (podľa pozvánky)

I. Blok – Skúsenosti pri tvorbe PSL

1. Preberanie prác PSL - NLC-ÚHÚL
2. PSL a TŠMD, IS-HÚL, LGIS - NLC-ÚLZI
3. Tvorba PSL - Združenie taxačných kancelárií, vyhotovovatelia PSL
4. Konania PSL - ŠS LH (MPRV SR, KLÚ)

II. Blok – Aktuálne otázky tvorby PSL

5. PSL v roku 2012 (Zisťovanie stavu lesa, plán hospodárskych opatrení) - NLC-ÚHÚL
6. Rôzne a záverečná diskusia

Cieľ pracovného stretnutia: Prezentácia a výmena teoretických a praktických skúseností v oblasti zisťovania stavu lesa a návrhov plánov hospodárskych opatrení pri vyhotovovaní PSL.

Usporiadateľ a odborný garant: NLC-ÚHÚL Zvolen , Sokolská 2, 960 52 Zvolen

Pozvaní účastníci:

- vyhotovovatelia PSL (zodpovední za vyhotovenie PSL)
- MPRV SR
- ŠS LH (KLÚ)
- LESY SR, š.p., Banská Bystrica
- MO SR
- NLC-ÚLZI, NLC-LVÚ (semenárska kontrola, LOS).

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Stretnutie otvoril Ing. Peter Szarka, riaditeľ NLC-ÚHÚL Zvolen. Privítal Ing. Jozefa Dóczyho, riaditeľa Odboru štátnej správy LH MPRV SR, Ing. Vladimíra Kováča MO SR, zástupcov KLÚ, vyhotovovateľov PSL, zamestnancov NLC.

Pracovné stretnutie ďalej viedol Ing. Ján Bavlšík, námestník riaditeľa NLC-ÚHÚL Zvolen a vedúci Odboru HÚL NLC-ÚHÚL.

Problematika prerokovaná na pracovnom stretnutí:

I. Blok

1. Úvod – Vyhotovovanie PSL, história súčasnosť – Ing. Ján Bavlšík, námestník riaditeľa NLC – ÚHÚL

Ing. J. Bavlšík stručne predstavil dvestopäťdesiatročnú históriu hospodárskej úpravy lesov na Slovensku až po ostatnú legislatívnu zmenu LHP na PSL. Hovoril o vyhotovovaní PSL v roku 2012 - dokončovanie PSL s platnosťou 2012-2021, rozpracovanie PSL s platnosťou 2013-2022.

Následne spresnil program stretnutia a odovzdal slovo jednotlivým prednášajúcim.

2. Etapy vyhotovovania PSL - Ing. Ľuboš Žabka, vedúci Odboru kontroly kvality PSL, NLC-ÚHÚL

- Preberanie prác: stručné predstavenie obsahu jednotlivých etáp preberania prác - pripomenutie termínov predloženie návrhu PSL v 4. etape – zabezpečiť, aby bol ten istý súbor údajov odovzdaný na KLÚ a následne správcovi údajov (NLC-ÚLZI)
- *Rozsah preberania a výsledkov kontrol za posledné 3 roky*
Rozsah zisťovaných nedostatkov má výrazne klesajúci, pozitívny trend.

Problémy:

1. Prípravné práce :

- potrebné je určenie jedného pracovníka zodpovedného za vyhotovovanie PSL,
- podklady o obhospodarovateľoch porovnávať s údajmi OLÚ,
- dôvodné uplatňovanie odlišných spôsobov zisťovania zásob,
- niektoré chybné údaje v modeloch,
- nedodanie podkladov zo strany OLH.

2. Vonkajšie zisťovania:

Opis porastov – stredné taxačné veličiny drevín ,

- výskyt podhodnotenia zakmenenia vo veku 20-50 rokov,
- zásoba – metóda (viac sa využívajú štatistické metódy),
- prepojenie modelov niekedy až po vonkajších prácach
- chýbajúce opisy etáže, porastových zvyškov, opis prirodzeného zmladenia,
- údaje o sortimentoch - poškodenie, kvalitatívne triedy.

Mapovanie lesa - priestorové rozdelenie

- ostatný detail,
- neporovnané styky,
- nedodržanie mapového štandardu.

Plán hospodárskych opatrení: chybné údaje opatrení výchovy a obnovy

- nesúlad medzi grafickým a číselným predpisom,
- neuplatnenie princípov rekonštrukcie porastov, predčasná obnova,
- ťažbová naliehavosť.

Dokončovanie PSL:

- výber ťažbového ukazovateľa,
- nesúlad číselných údajov čistopisu a všeobecnej časti,
- nesúlad údajov odovzdaných na KLÚ a NLC-ÚLZI, ,
- problémy s odovzdaním PSL vlastníkovi, obhospodarovateľovi.

3. Možnosti IS LH – LGIS – RNDr. Róbert Cibula, riaditeľ NLC-ÚLZI Zvolen

- informačný obsah systému,
- ukážka LGIS - Forest portal – mapový server,
- zatiaľ sú rôzne nedostatky pri využívaní (tlačové a pod.) - postupne ich však odstraňujú,
- aktualizácia údajov KN každé 3 mesiace,
- LHE, OLH,
- problémy s tabuľkou plochovou – zoznam obhospodarovateľov s kódmi, bude jednotný číselník pre SR – prepojenie ŠS, vyhotovovateľ PSL
- prieniky s C KN a E KN stavom,
- prepojenie s LHE,
List MPRV SR – požiadavka na korektné dodržiavanie legislatívy, metodík, postupov (iné údaje na NLC iné na KLÚ) - validita údajov,
- zákon o priestorových informáciách č. 3/2010 Z. z. (povinnou osobou sú aj vyhotovovatelia – finančné prostriedky od štátu).

Diskusia k bodu :

Ing. Jozef Sásik: Aký je stav vo veci zavedenia kódu LHC kvôli eko-údajom, prepojenie s HSLT (výber – filter)?

RNDr. R. Cibula – požiadal o zaslanie pripomienok e-mailom.

Ing. Jozef Bednár, SLS, a.s., – heslá pre prístup pre ŠS LH, OLH – prístup do systému.

Ing. Igor Morong, Euroforest, s.r.o., – otázka: Kedy bude prístup ku všetkým údajom aj pre vyhotovovateľov PSL?

RNDr. R. Cibula - stretnutie NIPI (Národná infraštruktúra priestorových informácií Slovenskej republiky) – otázka na MPRV SR – sprístupnenie údajov i ďalšie návrhy a otázky.

4. Kontroly súborov PSL o správnosti a súladu väzieb medzi číselnými a grafickými databázami – Ing. Tibor Muszka, NLC-ÚLZI Zvolen

Ing. T. Muszka uviedol najčastejšie chyby a nedostatky zistené pri preberaní 4. a 5. etapy vyhotovovania PSL v grafike. Prioritou je dôsledné dodržiavanie platného mapového štandardu a technologických postupov grafického programového riešenia TOPOL. Najvýznamnejšími nedostatkami, nesúladiami sú nesprávna aplikácia postupov, nedodržiavanie zásad a nekorektnosť údajov odovzdávaných KLÚ a NLC.

Podrobnosti o najčastejších nesúladoch a odporúčaní na ich odstraňovanie sú uvedené v prezentácii v digitálnom tvare, ktorá je súčasťou tohto zápisu.

5. Konania PSL 2012: určovanie LC, vyhotovovanie a schvaľovanie PSL - ŠS LH (MPRV SR, KLÚ)

Ing. J. Bavlšík otvoril časť stretnutia určenú pre ŠS LH. Konštatoval, že je zaznamenaný trend ubúdania chýb, nedostatkov zistených kontrolórmí kvality PSL z NLC-ÚHÚL Zvolen pri preberaní prác. Odovzdal slovo **Ing. J. Dóczy** z MPRV SR, ktorý hovoril o skúsenostiach ŠS LH v súvislosti s vyhotovovaním PSL. Vyzval zástupcov KLÚ na dôslednú kontrolu obsahu náležitostí PSL. Spomenul prípad, keď Všeobecná časť PSL obsahovala len vymenovanie príloh.

Následne odznali stručné informácie zástupcov jednotlivých KLÚ v súvislosti s vyhotovovaním PSL v ich územnej pôsobnosti:

KLÚ Bratislava – Ing. Zimen -v roku 2012 nie sú konania v súvislosti s PSL.

KLÚ Trnava – Ing. Pinková- menší rozsah (LC Chtelnica, LC hraničiace s KLÚ Nitra).

KLÚ Nitra – Ing. Sýkora -určovanie LC, vyhotovovanie PSL na niekoľkých LC, nie sú nesúlady medzi údajmi PSL a OLÚ o obhospodarovateľoch lesa. Ďalej upozornil na problém značnej rozptýlenosti dielcov – zvýšená náročnosť, obtiažnosť, nákladovosť pri tvorbe PSL.

KLÚ Trenčín – Ing. Huraj - 7 LHC, nedodržiavanie termínov na schválenie úloh na prvý rok platnosti, predbežné správy odovzdané . Ďalej vyjadril svoj názor na návrh „Nového systému HÚL“ vypracovaného NLC.

KLÚ Banská Bystrica – Ing. Zlocha pripomenul históriu a tradície HÚL – 250 rokov a ostatných 30 rokov, často nie sú akceptované pripomienky ŠS LH a odborníkov. Problémy boli a budú, prioritná je však spokojnosť obhospodarovateľov lesa, zosúladienie verejných a súkromných záujmov. Upozornil aj na nejednotné postupy určovania LC, na neprimeraný rozsah administratívy, na prípady, keď obhospodarovatelia lesov žiadajú vyhlásenie lesov osobitného určenia len preto, aby neplatili daň z nehnuteľností. Tiež pripomenul na judikatúra ústavného súdu v súvislosti s verejnou vyhláškou pri konaniach. Písomnosti doručujú do vlastných rúk OLH. Neustále existujú subjekty bez OLH (pokuty sú neúčinné). Obhospodarovateľ bez OLH nemá PSL.

Ing. J. Dóczy spomenul projekty PRO SILVA – modely hospodárenia sú pre všetky lesy na lesných pozemkoch, použitie hospodárskeho spôsobu výberkového musí byť realizované systémovo a dlhodobé.

KLÚ Žilina – Ing. Schestág - 10 LC je predložených na schválenie. Upozornil na zmeny hraníc dielcov súvislosti s právnymi vzťahmi - zmena PSL (rozdelenie napríklad hranicou katastrálneho územia). Problémy priestorového rozdelenia lesa by sa mali riešiť zmenou zákona o lesoch. Tiež upozornili na zvýšené náklady vyhotovovateľov PSL.

KLÚ Prešov –Ing. Mochňák - problémy riešia operatívne. Problémy sú s novou vyhláškou o LHE, napríklad vypadla „roztaxácia“ pri viacerých vlastníkoch so samostatnými parcelami v JPRL. Pripomenul problematiku poskytovania údajov PSL (elektronicky alebo písomne), neúčast' dotknutých na konaniach, nezáujem obhospodarovateľov, neriešenie obmedzenia hospodárenia podľa zákona o lesoch.

KLÚ Košice – Ing. Lazár- nie sú problémy s dodržiavaním legislatívy. Informoval o stave kauzy „Slánske lesy“ – rešpektujú platné listy vlastníctva (LESY SR vyhrali prvostupňové súdne konanie). Pribudli noví vyhotovovatelia PSL v pôsobnosti KLÚ – Vojenské lesy. Problémy sú v oblasti ochrany prírody a krajiny, so zmenami kategorizácie lesov (lesy osobitného určenia), s nejednotnosťou postupu ŠS LH a ŠS ŽP, so spoluprácou v rámci celého Slovenska, s

odovzdávaním plánov na prvý rok platnosti. Rieši sa problematika energetických porastov, projektov PRO SILVA i v iných ako štátnych lesoch.

Ing. J. Dóczy hovoril o riešení prípadov prirodzeného zmladenia v predrubných porastoch, o vykonaní dorubov. Pripomenul, že v jednotlivých krajoch sú rozdiely vo forme rozhodnutí o určení LC (niekde sú uvedené dielce, inde parcely KN), nie vždy sú uvedené pri určovaní LC vlastnícke celky (výpisy z PSL pre vlastnícke celky).

Ing. Kováč – zástupca MO SR uviedol problémy vojenských vyhotovovateľov PSL - určenie LC, pripomienkovanie PSL, vyčlenenie územia mimo vojenské obvody na obrannú infraštruktúru. Budú žiadať lesné pozemky od LESY SR, š.p., pre MO SR a naopak odovzdajú iné lesné pozemky štandardným postupom.

Diskusia po I. bloku:

Ing. Ivan Greguš, LH Projekt, s.r.o., poukázal na význam práce vyhotovovateľov PSL pri aktualizácii obhospodarovateľov lesných pozemkov pre ŠS LH. Dobré priestorové rozdelenie lesa i kvalitný PSL pri obtiažnosti súvisiacej z rozptýlenosťou dielcov v krajine, je predovšetkým otázkou dostatočného rozsahu finančných prostriedkov na vyhotovovanie PSL. Celá diskusia o „nových systémoch HÚL“ je len o problémoch s financovaním.

Ing. Karol Šandorfi, Odbor TŠMD, NLC-ÚLZI poukázal na ohrozenie kontinuity lesníckeho mapovania a kvality tvorby PSL kvôli chýbajúcim finančným prostriedkom na letecké meračské snímky (LMS). Vôbec nie sú peniaze a je potrebné zalietat' územie so značnou rozptýlenosťou lesných pozemkov, územie Nízkych Tatier po kalamite. Poprosil prítomných o podporu pri riešení tejto záležitosti.

II. Blok - Aktuálne otázky tvorby PSL

6. Zisťovanie zásoby dreva v lesných porastoch – Ing. Milan Machanský, Odbor HÚL, NLC-ÚHÚL Zvolen

Ing. M. Machanský predstavil analýzu zisťovania porastových zásob. Poukázal na zvyšovanie presnosti v ostatných rokoch. Porovnal presnosť niektorých metód. Hovoril o nutnosti používania diferencovaných rastových tabuliek namiesto štandardných rastových tabuliek, o potrebe nových tabuliek v nízkych lesoch.

Podrobnosti sú podobne ako pri ostatných prezentáciách uvedené v digitálnej prezentácii zverejnenej na internetovej stránke www.nlcsk.sk.

7. Zariaďovanie trvalo viac etážových porastov (TVEP) – Ing. Kornel Ruman, Odbor HÚL NLC-ÚHÚL Zvolen

Ing. K. Ruman uviedol problematiku prírode blízkeho obhospodarovania lesov. Podrobne hovoril o obhospodarovaní viac etážových porastov, o výbernom princípe ťažby, prebudovách na TVEP a odporúčaníach na obhospodarovanie týchto porastov.

Podrobnosti sú, podobne ako pri ostatných príspevkoch, uvedené v digitálnej prezentácii.

Ing. J. Bavlšík poznamenal, že predĺžením obnovnej doby sa zvýši aj rozsah rubných porastov, pripomenul význam a dopady takýchto postupov.

Možnosti uplatnenia výstupov KZSL a aktualizácia niektorých údajov vyhotovovateľom PSL – Ing. Ivor Rizman, vedúci Odboru KZSL NLC-ÚHÚL Zvolen

KZSL je v súčasnosti zamerané predovšetkým na zisťovanie základného súboru identifikátorov a návrh modelov hospodárenia. Vyhotovovatelia PSL majú možnosť zasahovať do tvorby modelov. V súčasnosti sa začína hovoriť o regionálnom zisťovaní a plánovaní stavu lesov, o novom systéme tvorby modelov, o nových trendoch v HÚL na Slovensku.

8. Rôzne a záverečná diskusia:

Ing. Rudolf Bruchánik, LESY SR, š.p., ocenil príspevok o TVEP a PBOL. Konštatoval, že sa budú snažiť vylepšiť postupy. Pýtal sa na zisťovanie zásob pri TVEP pri predĺžení obnovnej doby. Nebude problém so zisťovaním zásob, so zvýšením finančných nákladov, alebo sa bude 20% zásob rubných porastov zisťovať tabuľkami? Predmetné porasty sú v prebudove. Ide o

obyčajné bežné porasty. Bude sa zvyšovať presnosť zisťovania zásob pri dvojetážových porastoch? Podrobnosti sú uvedené v digitálnej prezentácii, ktorá je súčasťou tohto zápisu. V pláne hospodárskych opatrení (kódovací kľúč) chýba možnosť predpísať napríklad Bádenský rub, či iné ruby, je možnosť predpísať len maloplošný clonný rub v skupinách. Je potrebné predpisovať formu stromovú. Ako sa bude vyznačovať ťažba v malých skupinách – napríklad pri vyrúbaní 5 stromov? Ako bude OLH riešiť jemnejší hospodársky spôsob (úprava PSL)?

Ing. K. Ruman odpovedal na niektoré otázky. Niektoré sú záležitosťou KLÚ. Spôsob zisťovania zásob v hospodárskych lesoch je jasný. Pripomenul možnosti odlišného zisťovania zásob, problematiku spôsobu obhospodarovania. Problém v týchto otázkach nevidí.

Ing. J. Dóczy – podľa platnej vyhlášky je potrebné vyznačovať ťažbu buď na obvode skupiny alebo jednotlivé stromy. OLH môže rozhodnúť aj o hospodárskom spôsobe, záväzná je len výška ťažby v dielci.

Ing. Milan Lichý, Odbor HÚL, NLC-ÚHÚL oboznámil prítomných s vyhotovovaním záznamu z dnešného stretnutia s tým, že jednotlivé prezentácie budú zverejnené na www.nlcsk.sk. Pripomenul vypracovanie nového materiálu na NLC-ÚHÚL Zvolen ako kontrahovanej úlohy zadanej MPRV SR „Vypracovanie systému tvorby regionálnych programov rozvoja lesa“, ako systému regionálneho lesníckeho zisťovania a plánovania a strategického lesníckeho dokumentu, nástroja štátu na TUOL v regiónoch Slovenska.

Ďalej reagoval na krátke poznámky Ing. I. Greguša a Ing. O. Huraja k materiálu NLC pod názvom „Nový systém HÚL na Slovensku. Uviedol, že do návrhu neboli zapracované zásadné pripomienky NLC-ÚHÚL Zvolen. Navrhol otvoriť diskusiu o budúcnosti HÚL na inom samostatnom stretnutí, a to nielen o jej financovaní, ale aj o ďalšej novej podobe pri zachovaní základných zásad vychádzajúcich z tradícií, vysokej odbornosti i zo spoločenskej, sociálnej a ekonomickej situácie.

Dr. Ing. Tomáš Bucha, námestník riaditeľa NLC-LVÚ Zvolen reagoval na kritické vyjadrenia k predmetnému materiálu. Povedal, že každý sa mal možnosť vyjadriť. MPRV SR materiál rozposlalo ďalej na pripomienkovanie, ktoré nie je ešte uzavreté. Berú to na vedomie.

Ing. Jozef Sásik vystúpil s výhradami voči postupu spracovania materiálu „Nový systém HÚL na NLC-LVÚ i voči jeho obsahu. Kriticky sa vyjadril vo veci niektorých výsledkov lesníckeho výskumu na LVÚ a ich aplikácie v praxi. Ohradil sa aj voči tvrdeniu, že bola možnosť návrh pripomienkovať.

Ing. P. Szarka vyjadril podporu zvolaniu samostatného stretnutia vo veci oponentúry materiálu „Nový systém HÚL“ i k otázkam financovania, resp. spolufinancovania HÚL. Vyzval na pomoc pri hľadaní možností zabezpečenia cca 150 tis. eur na LMS.

Dr. Ing. T. Bucha ústretovo ponúkol výsledky výskumných projektov – v oblasti nových metód HÚL, DPZ, programových riešení s využitím rastových simulátorov, ekosystémových služieb.

Ing. I. Morong hovoril o vydávaní lesných pozemkov s malou výmerou do užívania vlastníkom, o drobení lesných pozemkov, napríklad na LC Slovenské Kľačany. S tým, že nie sú ani financie na vydávanie takýchto lesných pozemkov.

Ing. J. Sásik odpovedal stručne Ing. I. Morongovi s tým, že v zmysle ústavy SR štát musí predmetné pozemky s malou výmerou do užívania vydať aj napriek možnému rozporu so zákonom o lesoch.

Ing. Marek Čontofalský, Lesoprojekta Košice, s.r.o., hovoril o potrebe zjednotenia softvéru na tvorbu PSL (LHPTAX s inými čiastkovými programovými riešeniami) - niektoré výstupy sa dodnes vyhotovujú v prostredí DOS. Je potrebné zosúladiť Všeobecnú časť (vypustiť čísla odovzdávané až v 5. etape).

Ing. Ľubomír Halvoň, námestník riaditeľa NLC-ÚLZI Zvolen ubezpečil prítomných, že na riešení intenzívne pracujú.

Ing. P. Szarka potvrdil podporu dohľadného riešenia aj z hľadiska metodikov NLC-ÚHÚL.

Ing. J. Bavlšík v záverečnej reči vyhodnotil pracovné stretnutie ako veľmi užitočné. Ako potrebné sa javia podobné pracovné stretnutia aj k iným dôležitým témam. Parametre slovenského lesníctva na najbližšie obdobie budú nastavené v pripravovanom programovom vyhlásení novej vlády. Bude nevyhnutné následne prediskutovať výstupy, stratégie HÚL, zaoberať sa inováciami systému HÚL. Blíži sa aj 60. výročie vzniku Lesoprojektu Zvolen. Je vôľa venovať sa na tejto pôde v podobnom zložení postupne ďalším špecializovaným témam slovenského lesníctva. Odznelo tradičné jarné pranie nielen sviatočné, ale ako každoročne, aj pranie do novej úspešnej taxačnej sezóny.

9. Závery:

- Bola vyjadrená všeobecná zhoda o prospešnosti pracovných stretnutí pre kvalitné vyhotovenie PSL.
- Nevyhnutné je dôsledne dodržiavať zásady zisťovania stavu lesa určené zákonom o lesoch, vyhláškou o HÚL a ochrane lesa, Pracovnými postupmi HÚL 2008 a platné Informačné štandardy.
- Účastníci stretnutia vyjadrili podporu potrebe zaletenia územia pre obnovu PSL v roku 2013 ,vrátane ich finančného zabezpečenia , ako nevyhnutnú podmienku pre vyhotovenie správnych a kvalitných PSL.
- Bola vyslovená a podporená požiadavka na umožnenie prístupu do LGIS pre vyhotovovateľov PSL.
- Výstupy zo stretnutia – jednotlivé prezentácie a záznam budú slúžiť ako opatrenia, resp. odporúčania na riešenie konkrétnych problémov vyhotovovania PSL, vrátane premietnutia do usmernenia pre vyhotovenie PSL v roku 2012.
- Vyhotovovatelia PSL sa môžu elektronickou poštou obrátiť s ďalšími aktuálnymi otázkami, pripomienkami, podnetmi na odborných pracovníkov NLC-UHÚL Zvolen i NLC-ÚLZI Zvolen. Kontakty sú na stránke www.nlcsk.sk.
- Po zverejnení a schválení programového vyhlásenia vlády bude účelné a prospešné zvolať pracovné stretnutie k budúcnosti HÚL na Slovensku

Zapísal: Ing. Milan Lichý

Odsúhlasil: Ing. Ján Bavlšík

Vo Zvolene dňa 22.4. 2012

Ing. Peter Szarka
riaditeľ NLC-ÚHÚL Zvolen

Záznam zo stretnutia je uvedený na webovej stránke NLC

http://www.nlcsk.sk/nlc_sk/ustavy/uhul/aktualne.aspx

Rozdeľovník:

- MPRV SR
- MO SR
- KLÚ
- LESY SR, š.p. Banská Bystrica, Nám. SNP 8, 975 66 Banská Bystrica
- Vyhotovovatelia PSL
- NLC

Príloha č. 1: Prezentácie príspevkov v digitálnom tvare -

http://www.nlcsk.sk/nlc_sk/ustavy/uhul/aktualne.aspx

Príloha č. 2: Prezenčná listina